

AUGLÝSING

um friðland á Látrabjargi

1. gr.

Um friðlýsinguna

Umhverfis- og auðlindaráðherra hefur í samræmi við náttúruverndaráætlun 2004-2008 og lög nr. 60/2013 um náttúruvernd ákveðið að friðlýsa Bæjarbjarg og hluta lands Hvallátra sem friðland í samræmi við 49. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd.

Líffræðileg fjölbreytni svæðisins er mikil og er þar að finna fjölskrúðugt fuglalíf sem byggist m.a. á fjölbreyttu fæðuframboði og búsvæðum fyrir fugla. Látrabjarg er alþjóðlega mikilvægt fuglasvæði, en bjargið er stærsta fuglabjarg Evrópu. Sá hluti bjargsins sem er friðlýstur er um 9,7 km langur og er bjargið þar hæst um 444 m y.s. Á svæðinu er mesta sjófuglabýggð landsins þar sem meðal annars er stærsta þekkt álkubyggð í heimi. Á svæðinu verpa fjölmargar tegundir fugla og þar á meðal tegundir sem eru á valista og ábyrgðartegundir Íslendinga s.s. álka og lundi. Lífríki í sjó er afar fjölbreytt og mikilvægt fæðusvæði varpfugla í bjarginu. Náttúrufegurð svæðisins er mjög mikil. Gróðurfar einkennist af grasmóum og klettagróðri. Þar finnst afar sjaldgæf flétta á landsvísu, bjargstrý og stefánssól sem er friðlýst planta. Við Látrabjarg er einnig að finna menningarminjar auk þess sem jarðsaga Vestfjarða speglast í bjarginu. Vestast á Látrabjargi eru Bjargtangar sem eru vestasti tangi Íslands.

Friðlandið Látrabjarg samræmist verndarflokki IV samkvæmt flokkunarkerfi IUCN (Alþjóðlegu náttúruverndarsamtakanna).

Við ákvörðun um friðlýsingu þessa var höfð hliðsjón af samningnum um verndun villtra plantna og dýra og lífsvæða í Evrópu (Bern 1979), sbr. Stjórnartíðindi C 17/1993, samningnum um líffræðilega fjölbreytni (Rio de Janeiro 1992), sbr. Stjórnartíðindi C 3/1995 og samþykkt um votlendi sem hafa alþjóðlegt gildi, einkum fyrir fuglalíf (Ramsar 1971) sbr. Stjórnartíðindi C 1/1978.

Friðlandið er 23,4 km² að stærð.

2. gr.

Markmið friðlýsingarinnar

Meginmarkmið friðlýsingarinnar er að vernda sérstætt og fjölbreytt lífríki svæðisins og búsvæði fugla, einkum varpsvæði sjófugla. Friðlýsingunni er jafnframt ætlað að vernda og viðhalda náttúrulegu ástandi ásamt mikilfenglegu landslagi frá sjávarmáli upp á hæstu brúnir og ein mestu fuglabjörg við Norður-Atlantshaf. Friðlandið hefur mikið vísinda- og fræðslugildi og er vel þekkt á meðal vísindamanna og fuglaáhugafólks. Markmið með friðlýsingunni er einnig að tryggja rannsóknir og vöktun á lífríki svæðisins, með áherslu á búsvæði og afkomu varpfugla sem og að stuðla að fræðslu um fuglalífið í Látrabjargi.

Jafnframt er það markmið friðlýsingarinnar að vernda menningarminjar svæðisins.

Svæðið hefur mikið aðdráttarafli fyrir gesti sem heimsækja Vestfirði og mikilvægt er að stýra þeirri umferð með verndarráðstöfunum.

3. gr.

Mörk svæðisins

Mörk friðlandsins má sjá á korti í viðauka I. Mörkin eru hnitsett sbr. hnitaskrá í viðauka II. Sá hluti Látrabjargs sem er innan friðlýst svæðis er um 9,7 km langur. Friðlandið nær jafnframt til hafsbotns, lífríkis og vatnsbols 1 km frá landi.

4. gr.

Umsjón með friðlýsta svæðinu

Umhverfisstofnun hefur umsjón með friðlandinu í samræmi við 2. mgr. 13. gr. og 79. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd. Stofnunin getur falið öðrum umsjón með friðlandinu skv. 1. mgr. 85 gr. sömu laga og skal þá gerður sérstakur samningur um umsjón og rekstur sem ráðherra staðfestir. Til grundvallar samningnum um umsjón og rekstur friðlandsins skal liggja fyrir stjórnunar- og verndaráætlun fyrir svæðið. Í samningnum skal m.a. kveða á um réttindi og skyldur samningsaðila, menntun starfsmanna og gjaldtöku.

Með Umhverfisstofnun starfar samstarfsnefnd sem í eiga sæti fulltrúar stofnunarinnar, Vesturbyggðar og landeigenda tilnefndir m.a. af landeigendum Hvallátra. Fulltrúi Umhverfisstofnunar skal vera formaður nefndarinnar. Samstarfsnefndin skal funda tvisvar á ári að lágmarki.

Hlutverk samstarfsnefndar er að fjalla um framkvæmdaáætlun og landvörslu fyrir friðlandið, samvinna við gerð stjórnunar- og verndaráætlunar ásamt endurskoðun og breytingar á henni, breytingar á friðlýsingarskilmálum og önnur stefnumótandi mál sem varða friðlandið.

5. gr.

Stjórnunar- og verndaráætlun

Umhverfisstofnun ber ábyrgð á að gerð sé stjórnunar- og verndaráætlun fyrir friðlandið í samvinnu við landeigendur tilnefndir m.a. af landeigendum Hvallátra, Vesturbyggð, Náttúrufræðistofnun Íslands og eftir atvikum aðrar fagstofnanir og hagsmunaaðila, sbr. 1. mgr. 81. gr. laga um náttúruvernd nr. 60/2013. Í stjórnunar- og verndaráætlun skal m.a. fjalla um landnýtingu, landvörslu, vöktun, uppbyggingu, fræðslu og miðlun upplýsinga, verndaraðgerðir, aðgengi ferðamanna, þar á meðal aðgengi fatlaðs fólks.

Leita skal umsagnar félagasamtaka og hagsmunaaðila sem tilgreind eru í samráðsáætlun vegna gerðar stjórnunar- og verndaráætlunar fyrir svæðið.

Stjórnunar- og verndaráætlun er háð staðfestingu ráðherra sbr. 3. mgr. 81. gr. laga um náttúruvernd nr. 60/2013.

6. gr.

Umferð um friðlandið

Almenningi er heimil för um friðlandið en skylt er að ganga vel og snyrtilega um svæðið og fylgja umgengnisreglum sem þar gilda. Gestir í friðlandinu skulu fylgja merktum gönguleiðum. Göngustafir, aðrir en þeir sem gegna hlutverki hjálpartækja aldraðra og fatlaðra, eru bannaðir innan friðlandsins. Sýna skal fyllstu varkárni gagnvart lífríki svæðisins. Umferð reiðhjóla er óheimil utan akvega og bílastæða.

Umferð hesta innan friðlandsins er óheimil.

Umhverfisstofnun er heimilt að loka fyrir umferð um friðlandið í samræmi við 25. gr. a laga nr. 60/2013 um náttúruvernd.

Óheimilt er að hafa gæludýr í friðlandinu frá 1. maí til 15. september. Utan þess tíma skal hafa gæludýr í bandi og fjarlægja úrgang frá þeim. Gæta skal þess að gæludýr valdi ekki

truflun á lífríki friðlandsins, skemmdum á náttúru og menningarminjum eða valdi gestum ónæði.

Óheimilt er að lenda þyrlum og öðrum mönnum loftförum innan friðlandsins nema að fengnu leyfi Umhverfisstofnunar. Óheimilt er að nota fjarstýrð loftför nema með leyfi Umhverfisstofnunar. Undanskilið er leitar- og björgunarflug með mönnum og fjarstýrðum loftförum.

Öll umferð og landtaka skipa og báta innan friðlandsins er óheimil. Undanskilið banninu er eftirfarandi:

- a) Umferð og landtaka vegna nytja hefðbundinna hlunninda.
- b) Umferð og landtaka vegna rannsókna.
- c) Umferð skipa og báta sem leita vars undir Látrabjargi vegna veðurs og sjólags.
- d) Umferð skipa og báta er heimil eftir hefðbundnum siglingaleiðum vestur frá Bjargtöngum og um Látraröst vegna öryggis sjófarenda.

7. gr.

Dvöl og umgengi

Öllum er skylt að ganga vel og snyrtilega um friðlandið. Næturdvöl og tjöldun er bönnuð innan friðlandsins. Óheimilt er að urða eða skilja eftir úrgang innan marka friðlandsins og óheimilt er að kveikja eld.

Gestum svæðisins er skylt að hlíta fyrirmælum landvarðar eða annarra starfsmanna hvað snertir umgengi og háttsemi í friðlandinu.

Til verndar fuglalífi svæðisins er Umhverfisstofnun heimilt að takmarka umgengi um svæðið.

8. gr.

Rannsóknir og vöktun

Náttúrufræðistofnun Íslands ber ábyrgð á vöktun í friðlandinu sbr. 74. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd. Vöktunaráætlun skal vera unnin í samráði við Umhverfisstofnun og vera hluti af stjórnunar- og verndaráætlun.

Náttúrufarsrannsóknir innan friðlandsins, aðrar en náttúrufarsrannsóknir Náttúrufræðistofnunar Íslands og Hafrannsóknastofnunar, eru háðar leyfi Umhverfisstofnunar. Niðurstöður rannsókna skulu vera aðgengilegar fyrir Umhverfisstofnun og Náttúrufræðistofnun Íslands. Náttúrufræðistofnun Íslands kemur á framfæri ábendingum til Umhverfisstofnunar ef stöðu verndaðrar tegundar hrakar þannig að þörf kunnist að vera á sérstökum aðgerðum.

9. gr.

Fræðsla

Umhverfisstofnun hefur umsjón með gerð fræðsluefnis um friðlandið í því skyni að efla vitund almennings á mikilvægi verndunar svæðisins. Í fræðsluefni um friðlandið skulu koma fram upplýsingar um verndargildi og sérstöðu svæðisins og þær umgengnisreglur sem þar gilda. Nánar skal kveðið á um fræðslu í stjórnunar- og verndaráætlun.

10. gr.

Verndun dýralífs, gróðurs og jarðminja

Óheimilt er að trufla dýralíf og raska gróðri í friðlandinu, bæði á landi og í sjó.

Óheimilt er að sleppa eða dreifa framandi lífverum í friðlandinu, þ.m.t. að rækta framandi plöntutegundir, sbr. reglugerð um innflutning, ræktun og dreifingu útlendra

plöntutegunda nr. 583/2000. Fjarlægja skal framandi tegundir plantna og dýra sem hafa verið flutt inn á svæðið eða berast inn á það. Nánar skal fjallað um framandi lífverur í stjórnunar- og vendaráætlun.

Allt rask á jarðminjum er óheimilt innan friðlandsins, nema með sérstöku leyfi skv. 12. gr.

11. gr.

Verndun menningarminja

Um vernd menningarminja fer eftir lögum um menningarminjar nr. 80/2012.

12. gr.

Landnotkun og mannvirkjagerð

Allar hefðbundnar nytjar landeigenda, s.s. eggjataka, eru heimilar eins og verið hefur. Óheimilt er að framselja hefðbundinn nytjarétt landeigenda til eggjatöku nema með sérstöku leyfi Umhverfisstofnunar. Umhverfisstofnun er heimilt að takmarka eggjatöku ákveðinna tegunda sé sýnt fram á að fækkað hafi í stofni og að hann eigi undir högg að sækja. Fjalla skal sérstaklega um framkvæmd og leyfi til eggjatöku í stjórnunar- og vendaráætlun fyrir friðlandið.

Framkvæmdir skulu vera í samræmi við markmið friðlýsingarinnar og skulu ekki rýra verndargildi svæðisins. Framkvæmdir eru háðar leyfi Umhverfisstofnunar sbr. 2. mgr. 40. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd, sveitarstjórnar sbr. skipulagslög nr. 123/2010 og lög nr. 160/2010 um mannvirki og samþykki landeigenda á framkvæmdasvæði. Framkvæmdir skulu vera í samræmi við samþykkt aðalskipulag Vesturbyggðar, deiliskipulag svæðisins og stjórnunar- og vendaráætlun. Þegar ekki liggur fyrir staðfest skipulag eða stjórnunar- og vendaráætlun er Umhverfisstofnun heimilt að veita leyfi fyrir framkvæmdum ef þær ganga ekki gegn verndarmarkmiðum friðlýsingarinnar.

Afla skal leyfis Umhverfisstofnunar vegna skipulagðra viðburða og verkefna sem kalla á aðstöðu, mannafla eða meðferð tækja innan friðlandsins, s.s. vegna kvikmyndagerðar, listviðburða eða samkomuhalds.

13. gr.

Veði og notkun skotvopna

Á tímabilinu 11. maí til 1. september er öll meðferð skotvopna bönnuð innan marka friðlandsins nema til refa- og minkaveiða í samræmi við lög nr. 64/1994 um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum. Aðrar veiðar skulu einnig alltaf vera í samræmi við ákvæði fyrrgreindra laga.

Veiðar á ref eru heimilar samkvæmt almennum reglum þar um. Halda skal skrá yfir greni og veidd dýr og skila til Umhverfisstofnunar.

Stefnt er að útrýmingu minks. Veiðar á mink skulu stundaðar á vegum Vesturbyggðar og í samráði við Umhverfisstofnun. Halda skal skrá yfir veidd dýr og skila til Umhverfisstofnunar.

14. gr.

Refsiákvæði

Brot gegn friðlýsingu þessari varða sektum eða fangelsi allt að tveimur árum sbr. 90. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd.

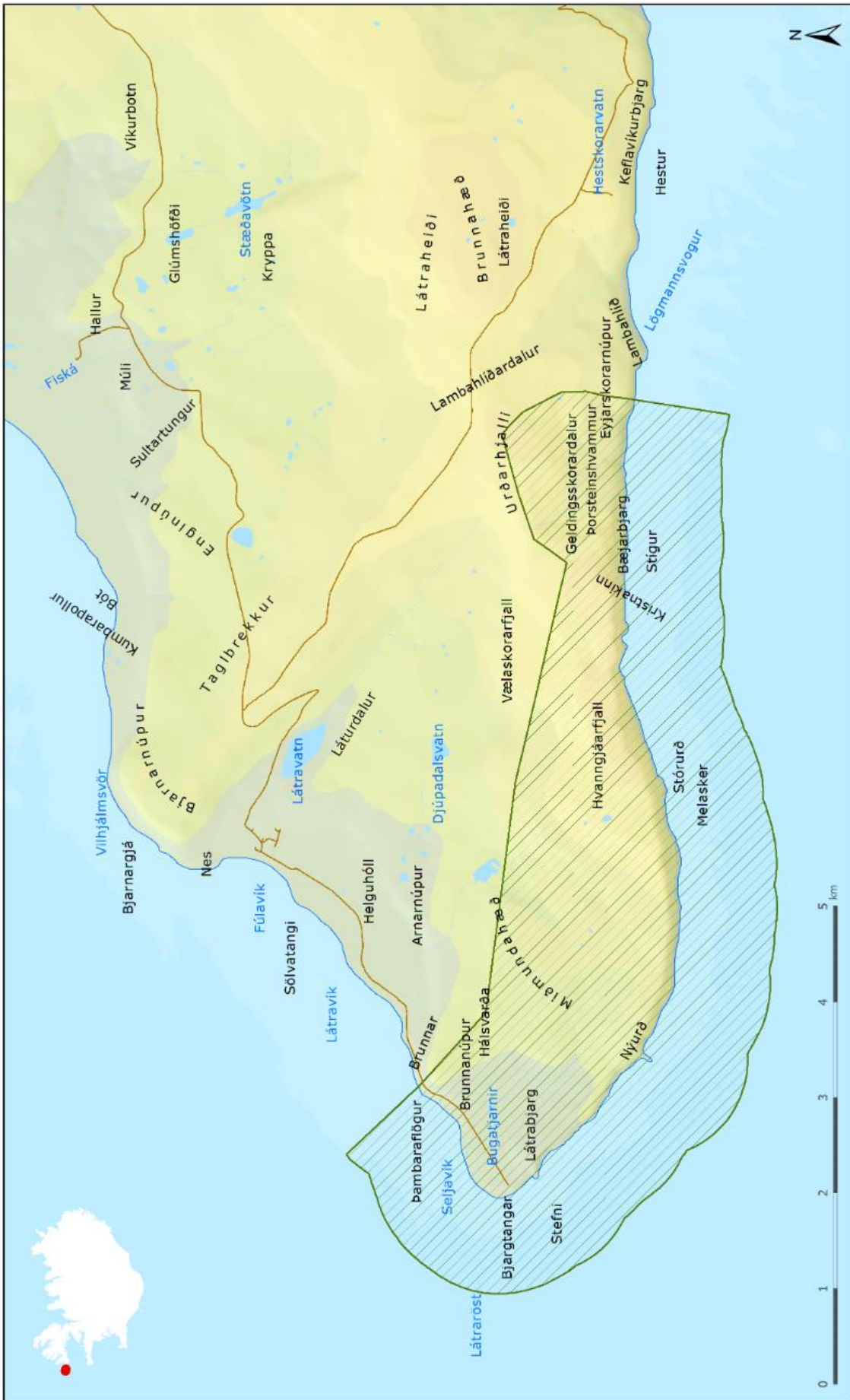
Landvörðum eða öðrum starfsmönnum friðlandsins er heimilt að vísa þeim af svæðinu sem brýtur gegn ákvæðum náttúruverndarlaga eða þeim reglum sem um svæðið gilda sbr. 2. mgr. 84. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd.

15. gr.
Gildistaka

Friðlýsingin öðlast þegar gildi.



Viðauki I – Mörk friðlýsta svæðisins



 <p>UMHVERFIS STOFNUN http://www.usf.is</p>	<p>Látrabjarg</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div data-bbox="1332 1288 1364 1444">  <p>Friðland</p> </div> <div data-bbox="1380 1310 1412 1422">  <p>Vegir</p> </div> </div>	<p>Flakarmá: 23,4 km² Kortavörpun: Lambert keiluvörpun Hnattstaða: ISN93 Kortagerð: Guðni Hannesson LMJ Dags: 29.08.2019</p> <p style="text-align: right; font-size: small;">© Landmælingar Íslands</p>
---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--------------------------	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

Viðauki II – Hnitaskrá

Punktur	X-hnit	Y-hnit
1	244587	568763
2	244711	568896
3	246194	567435
4	248611	567125
5	250910	566588
6	251155	566931
7	252250	567264
8	252693	566646
9	252461	564887
10	249815	564976
11	248767	564567
12	247758	564388
13	246335	564469
14	245244	564802
15	243711	566238
16	243276	567065
17	243288	567581
18	243590	568127
19	244587	568763